

Vergaderjaar 2021–2022

36 120 IX

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2022 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 29 juni 2022

De vaste commissie voor Financiën, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 14 juni 2022 voorgelegd aan de Minister van Financiën. Bij brief van 28 juni 2022 zijn ze door de Minister van Financiën beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Tielen

De adjunct-griffier van de commissie,
Lips

Vraag 1

Klopt het dat in het coalitieakkoord op de Aanvullende Post cumulatief 48 miljoen euro is gereserveerd voor het opzetten van een laagdrempelige fiscale rechtshulp en dat het voor het jaar 2022 gaat om een bedrag van drie miljoen euro?

Vraag 3

Klopt het dat de gereserveerde middelen op de Aanvullende Post voor een laagdrempelige fiscale rechtshulp nog niet zijn overgeheveld naar de begroting van het Ministerie van Financiën? Zo ja, kunt u toelichten wat hiervoor de reden is en welke overwegingen tot dit besluit hebben geleid?

Vraag 6

Kunt u aangeven wanneer u verwacht de bedragen van de coalitiemiddelen die op de Aanvullende Post staan gereserveerd voor laagdrempelige fiscale rechtshulp toe te bedelen aan de begroting van het Ministerie van Financiën?

Vraag 7

Kunt u aangeven hoe de gereserveerde middelen voor 2022 ook daadwerkelijk in 2022 worden ingezet om een start te maken met het opzetten van een laagdrempelige fiscale rechtshulp?

Vraag 8

Kunt u aangeven of er voor het opzetten van een laagdrempelige fiscale rechtshulp al een bestedingsvoorstel is uitgewerkt door het Ministerie van Financiën?

Antwoord op vraag 1, 3, 6, 7 en 8.

Er is cumulatief 48 miljoen euro gereserveerd voor de periode 2022 t/m 2026 voor het opzetten van een laagdrempelige fiscale rechtshulp. Voor het jaar 2022 gaat het om een bedrag van drie miljoen euro. Het programmeamteam dat scenario's voor een laagdrempelige onafhankelijke fiscale rechtshulp onderzoekt, is recent begonnen. Hiertoe is voor 2022 238 duizend euro ter beschikking gesteld en voor 2023 282 duizend euro. Pas als duidelijk is op welk scenario de keuze valt, hevel ik op basis van een bestedingsplan de middelen van de Aanvullende Post over naar de begroting van het Ministerie van Financiën. Eind dit jaar informeer ik uw Kamer over het vervolgtraject.

Vraag 2

Klopt het dat op basis van de op dit moment vastgestelde uitvoeringskosten 14 miljoen euro in 2022 en 85,8 miljoen euro cumulatief in 2023–2025 overgeheveld wordt van de Aanvullende Post naar de begroting van het Ministerie van Financiën?

Antwoord op vraag 2

Ja, dit klopt.

Vraag 4

Klopt het dat de gereserveerde middelen op de Aanvullende Post voor uitvoeringskosten Belastingdienst slechts voor circa een derde van het totaal beschikbare bedrag worden overgeheveld naar de begroting van het Ministerie van Financiën? Zo ja, kunt u toelichten wat hiervoor de reden is en welke overwegingen tot dit besluit hebben geleid?

Antwoord op vraag 4

Ja, dit klopt. Op de Aanvullende Post is in het Coalitieakkoord voor de periode 2022–2026 € 290 mln. cumulatief gereserveerd voor uitvoeringskosten. In de eerste suppletoire begroting 2022 van Financiën wordt ca.

€ 100 mln. cumulatief overgeheveld van de AP naar de Financiën­begroting (zie ook het antwoord op vraag 2). Deze overheveling heeft plaatsgevonden op basis van vastgestelde uitvoeringstoetsen. De resterende middelen worden naar verwachting op een later moment aan de begroting van Financiën toegevoegd wanneer daar (middels uitvoeringstoetsen) gedegen onderbouwing voor is geleverd.

Vraag 5

Wanneer verwacht u het resterende deel van 36 miljoen euro voor uitvoeringskosten Belastingdienst 2022 aan de begroting toe te voegen?

Antwoord op vraag 5

In het coalitieakkoord is voor 2022 € 50 mln. gereserveerd voor uitvoeringskosten. In de eerste supplettoire begroting is daarvan € 14 mln. overgeheveld van de Aanvullende post naar de Financiën­begroting. Het op de Aanvullende Post resterende bedrag van € 36 mln. is bij Voorjaarsnota doorgeschoven naar latere jaren. Tabel 81 in de Voorjaarsnota 2022 laat de actuele meerjarenreeks op de Aanvullende Post zien («Uitvoeringskosten Belastingdienst», pagina 154). De resterende middelen worden naar verwachting op een later moment aan de begroting van Financiën toegevoegd wanneer daar (middels uitvoeringstoetsen) gedegen onderbouwing voor is geleverd.

Vraag 9

Kunt u aangeven welk aandeel van huurtoeslagontvangers volgens het Centraal Planbureau (CPB) volgend jaar met betaalbaarheidsproblemen zouden kunnen kampen?

Antwoord op vraag 9

Het CPB heeft geen cijfers gepresenteerd over huurtoeslagontvangers die volgend jaar met betaalbaarheidsproblemen zouden kunnen kampen. Wel heeft zij in haar publicatie «Stresstest kosten van levensonderhoud» in twee scenario's onderzocht of 7,6 miljoen huishoudens financieel bestand zijn tegen de prijzen van vaste en noodzakelijke lasten.

Hierbij concludeert het CPB dat 37% van de groep van 670.000 huishoudens, die volgens het basisscenario in betalingsproblemen komt, een huurtoeslag ontvangt.

Vraag 10

Kunt u aangeven welk aandeel van zorgtoeslagontvangers volgens het Centraal Planbureau (CPB) volgend jaar met betaalbaarheidsproblemen zouden kunnen kampen?

Antwoord op vraag 10

Het CPB heeft geen cijfers gepresenteerd over zorgtoeslagontvangers die volgend jaar met betaalbaarheidsproblemen zouden kunnen kampen. Wel heeft zij in haar publicatie «Stresstest kosten van levensonderhoud» in twee scenario's onderzocht of 7,6 miljoen huishoudens financieel bestand zijn tegen de prijzen van vaste en noodzakelijke lasten.

Hierbij concludeert het CPB dat 70% van de groep van 670.000 huishoudens, die volgens het basisscenario in betalingsproblemen komt, een zorgtoeslag ontvangt.

Vraag 11

Kunt u de 4,6 miljard euro aan minder belastingontvangsten nader toelichten en uitsplitsen?

Antwoord op vraag 11

Het gevraagde bedrag is nader uitgesplitst in tabel 9 in de 1^e suppletoire begroting van het Ministerie van Financiën. De mutatie van in totaal –4,6 miljard euro bedraagt de mutatie op netto belastingontvangsten (artikel 1). Dit is een opsomming van de mutatie in de belastingontvangsten (–1,3 miljard euro) minus de hogere afdrachten aan het Gemeentefonds (3,0 miljard euro), Provinciefonds (0,3 miljard euro), BES-fonds (0,0 miljard euro) en het BTW-compensatiefonds (0,0 miljard euro).

Vraag 12

Kunt u middels een tijdlijn weergeven wanneer en hoeveel Griekenland zal aflossen aan leningen?

Antwoord op vraag 12

Er zijn meerdere leningen aan Griekenland verstrekt, middels de Griekse Leningen Faciliteit (GLF), de Europese Financiële Stabiliteitsfaciliteit (EFSF), het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Zie in de tabel hieronder een overzicht van de uitbetaalde leningen aan Griekenland.

Financiële assistentie	Uitgekeerd (in EUR mld.)
<i>Eerste programma 2010–2012</i>	
GLF	52,9
IMF	20,1
<i>Tweede programma 2012–2015</i>	
EFSF	141,8
IMF	12,0
<i>Derde programma 2015–2018</i>	
ESM	61,9
Totaal uitgekeerd	288,7

Bedragen zijn afgerond en weergegeven in miljarden euro's. Bedragen van leningen van het IMF kunnen verschillen door schommelingen in de wisselkoers tussen de euro en de valuta van het IMF, de zogenoemde speciale trekkingsrechten (SDR).

Griekenland is in 2020 gestart de GLF leningen af te lossen, wat zal duren tot 2041. Momenteel staat er nog 49,5 mld. euro uit, waarvan 3,0 mld. euro. aan Nederland. Griekenland zal eind dit jaar een vervroegde aflossing doen van 5,3 mld. euro, wat neerkomt op de gehele aflossing van het GLF die voorzien was in 2022 en 2023. Griekenland heeft geen leningen meer uitstaan bij het IMF door de vervroegde aflossing van 1,8 mld. euro eerder dit jaar. De ESM leningen zullen van 2034 tot 2060 worden afbetaald en de EFSF leningen zullen van 2023 tot 2070 worden afbetaald door Griekenland.

Vraag 13

Kunt u toelichten waarom de ontvangsten bij de post «dividenden staatsdeelnemingen» in de periode 2023–2025 naar beneden toe zijn bijgesteld? Kunt u tevens de bijbehorende bedragen nader toelichten: om welke staatsdeelnemingen gaat het hier?

Antwoord op vraag 13

In het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen worden de dividenden van alle staatsdeelnemingen voor het betreffende rapportagejaar vermeld. Verschillende deelnemingen hebben de komende jaren te maken met uitdagingen die ervoor zorgen dat de dividendramingen naar beneden zijn bijgesteld. Zo zorgen de langere termijn effecten van de COVID-19 pandemie voor lagere winsten van enkele deelnemingen. Daarnaast zijn de winsten van enkele deelnemingen gedaald vanwege de hoge energie-

prijzen en veranderende marktomstandigheden. De individuele onderliggende ramingen per deelneming worden niet publiekelijk verstrekt, omdat dit bedrijfsvertrouwelijke informatie betreft.

Vraag 14

Kunt u aangeven hoeveel de toeslagenaffaire in totaal zal kosten en dit tevens uitsplitsen? Hoeveel gedupeerden zijn er inmiddels gecompenseerd en hoeveel moeten nog worden gecompenseerd? Kunt u een update geven van het aantal meldingen, beoordelingen en uitbetalingen?

Antwoord op vraag 14

Zoals vermeldt in de 10e Voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen is in totaal 5,2 miljard euro beschikbaar voor de hersteloperatie. Dit bedrag wordt in de Eerste Suppletioire Begroting met 0,6 miljard verhoogd. Tot deze verhoging is gekomen omdat als onderdeel van de totstandkoming van de Voorjaarsnota in kaart is gebracht wat de omvang van de benodigde budgetten dient te zijn voor het uitvoeren van de hersteloperatie Toeslagen inclusief de minnelijke schuldsanering natuurlijke personen. Deze budgetten worden aan het totaal toegevoegd mits zowel de Tweede als Eerste Kamer instemmen met de Eerste Suppletioire Begroting van Financiën 2022. Indien beide Kamer instemmen, leidt dit tot het volgende totaaloverzicht:

Tabel Stand toeslagenherstel 1e suppletioire begroting 2022							
(bedragen in miljoenen euro's)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	cumulatief
Totaal Toeslagenherstel	93	1.271	2.383	1.364	535	122	5.767
Verwerkt in departementale begrotingen	93	1.271	2.064	1.099	413	65	5.004
Programma	47	1.136	1.817	807	164	22	3.993
w.v. compensatie	36	713	359	195	125	19	1.445
w.v. kindregeling			420	210			630
w.v. kwijtschelden publieke schulden (rijksbreed)		369	392	119	33	4	917
w.v. kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	349	109			499
w.v. andere toeslagen			47	9			56
w.v. ex-partners			60	38			98
w.v. ondersteuning door gemeenten en VNG	11	14	85	93			203
w.v. ondersteuning rechtsbijstand			19	12			31
w.v. dwangsommen			67	3			70
w.v. ouders in het buitenland (incl. uitvoering)			9	16	6		31
w.v. uithuisplaatsingen kinderen (incl. uitvoering)			10	3			14
Apparaat	46	135	247	292	249	43	1.011
w.v. algemeen	46	135	237	252	249	43	961
w.v. overige regelingen			10	40			50
Reserveringen op AP			319	265	121	57	763
w.v. kwijtschelden publieke schulden (rijksbreed)			74	52	- 18	-	108
w.v. Ex-partnerregeling			246	109	-	-	355
w.v. AP reservering toeslagen/MSNP herstel			0	104	139	57	300

Zoals vermeldt in de 10e Voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen is het volgende bekend:

- Inmiddels heeft UHT meer dan 53.000 meldingen ontvangen. Bij het overgrote deel (48.000) van deze meldingen heeft UHT een eerste zorgvuldige toets op gedupeerdheid kunnen doen.
- Meer dan 23.000 gedupeerden zijn geholpen met de forfaitaire € 30.000 (Catshuisregeling).

- Voor ca. 11.000 gedupeerden is een integrale beoordeling afgerond.
- Schulden: ruim 6.000 gedupeerden hebben schuldenlijsten ingediend voor het oplossen van private schulden. Verder is voor meer dan € 420 mln. aan publieke schulden kwijtgescholden.
- Daarnaast bieden gemeenten brede ondersteuning bij wonen, werk, gezin, zorg en financiën aan gedupeerden die dat willen.
- Er wordt nog druk gewerkt aan andere herstelregelingen, bijvoorbeeld voor ex-partners, kinderen van gedupeerden, gedupeerden van andere toeslagen dan de KOT en ouders in het buitenland.

Vraag 15

Is de versterking van het apparaat van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) al inclusief de 1.500 fte waarnaar de Staatssecretaris wil groeien (VGR)? Zo nee, hoeveel gaat het groeien naar 1.500 fte additioneel kosten?

Antwoord op vraag 15

Zoals vermeld in de 10e VGR Kinderopvangtoeslag is het van belang dat, gezien het toenemende aantal aanmeldingen bij UHT en met het oog op de (voorbereiding van de) nieuwe regelingen die in ontwikkeling zijn, de uitvoeringscapaciteit van UHT verder groeit tot circa 1.500 fte. Daarnaast is deze capaciteit langer nodig dan voorheen voorzien. Voor beide ontwikkelingen is additioneel budget nodig van in totaal circa 400 mln., waarvoor middels de Eerste Suppletoire Begroting van Financiën 2022 autorisatie wordt gevraagd aan het parlement. Dit is onderdeel van de aangevraagde additionele 600 mln. zoals vermeld in het antwoord op vraag 14.

Vraag 16

Heeft de herziene planning van 13 juni 2022 van de UHT nog budgettaire gevolgen?

Antwoord op vraag 16

De Staatssecretaris Toeslagen en Douane heeft op verzoek van de Kamer op 13 juni een memo gedeeld. In dit memo is een planning opgenomen. In het document wordt voorgesteld om de doorlooptijden op de website van UHT aan te passen en toe te lichten. In deze nieuwe conceptplanning zijn maatregelen uit de Herijking van het herstel en eventuele andere verbeteringen nog niet verwerkt. Het zou dus kunnen dat de uiteindelijke planning anders uitvalt.

In de 12de Voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen zal uw Kamer worden geïnformeerd over de daadwerkelijke nieuwe planning, inclusief de maatregelen uit de Herijking.

De inschatting is dat de, als onderdeel van de Eerste Suppletoire Begroting van Financiën 2022, gevraagde budgetten toereikend zijn.